

Liitteet PUDOKKAAT HANKKEEN RAPORTTIIN (Liitteet 1 – 4 erillisinä PDF-muodossa)

****

Liite 5 Esite

Neuropsykologiset arvioinnit aikuisten oppimisvaikeuksien selvittelyssä

Jyväskylän yliopiston Agora-tutkimuskeskus ja Niilo Mäki Instituutti toteuttavat Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittaman tutkimuksen, jonka avulla kehitetään toimintatapoja aikuisten tukemiseksi, kun kysymyksessä on kehityksellisiä oppimisen tai keskittymisen vaikeuksia. Tutkimuksessa ovat mukana Jyväskylän työvoiman palvelukeskus, Jyväskylän työvoimatoimisto, Tekevä –säätio ja Invalidiliiton Jyväskylän kuntoutus- ja työklินิกka.

Projektissa Niilo Mäki instituutin neuropsykologian erikoispsykologi tutkii henkilöitä, jotka ovat 18 – 30-vuotiaita työvoimapalvelujen asiakkaita, joilla havaitaan ammatillisten opintojen aloitusta tai jatkamista tai muuten työllistymistä haittaavia oppimisen tai keskittymisen vaikeuksia. Tutkimus tuottaa tietoa siitä mikä merkitys neuropsykologisessa tutkimuksessa selviteltävillä kielellisillä ja havaintotoiminnoilla on ammatillisen opiskelun suunnitelmien kannalta. Asiakkaan tutkimustiedot välitetään asiakkaan saaman palautteen ja neuropsykologin kirjallisen lausunnon lisäksi asiakaskohtaisessa neuvottelussa.

Tutkimuksen loppuraportti valmistuu kesällä 2009. Siinä kuvataan keskeisiä oppimisvaikeuksien taustalla olevia havainnon ja kielellisten taitojen ongelmia ja esitetään ehdotuksia tiedonkeruun menettelyiksi. Raportissa painotetaan asioita, joista on hyötyä Työvoimatoimistojen ja työvoiman palvelukeskusten työvoimaneuvojille ja psykologeille, työpajojen työ- ja yksilövalmentajille ja muille heidän asiakkaidensa kanssa toimiville.

Asiakkaan luvalla tutkimustulokset liitetään nimettöminä tilastolaskentaohjelmaan, jonka jälkeen niitä käsitellään normaalin tieteellisen tutkimuksen tapaan luottamuksellisina siten, että yksittäisen tutkittavan henkilöllisyyttä ja muita tietoja ei voi tunnistaa.

Lisätietoja tutkimuksesta mainituista toimipaikoista ja neuropsykologilta.

Vastuullinen tutkija Pekka Kuikka
neuropsykologian erikoispsykologi
Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä

puh 0400 440135, pekka.kuikka@nmi.fi

Liite 6) Suostumusasiakirja

Tutkittavan tietoinen ja kirjallinen suostumus Jyväskylän yliopiston Agora-tutkimuskeskuksen ja Niilo Mäki instituutin tutkimukseen nimeltään

"Neuropsykologiset arvioinnit aikuisten oppimisvaikeuksien selvittelyssä".

Olen tutustunut huolellisesti oheisen asiakirjan sisältöön ja ymmärtänyt asiakirjan sisällön. Suostun vapaaehtoisesti ottamaan osaa tähän tutkimukseen kuultuani alkuhaastattelun aikana tutkimukseen liittyvistä eduista, haitoista ja käytännön toimista. Voin keskeyttää tutkimuksen milloin tahansa ilmoittamalla asiasta tutkijoille. Tutkimustuloksiani saa käyttää tieteelliseen raportointiin (esim. julkaisuihin) sellaisessa muodossa, jossa yksittäistä tutkittavaa ei voi tunnistaa.

Tutkittavan allekirjoitus

NIMEN SELVENNYS _____

Syntymäaika _____

Osoite _____

Puhelin _____

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

NIMEN SELVENNYS _____

Paikka _____

Aika ____/____ 200____

Tätä suostumusasiakirjaa on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista toinen jää tutkittavalle ja toinen tutkimusarkistoon.

Liite 7 Neuropsykologisen arvioinnin työkaluja

1. käynti

- haastattelu
- grooved pegboard
- 20 esinettä →
- REY-kopio
- 30 sanaparia →
- REY-immediate →
- kertomukset (WMS-R) →

- samankaltaisuudet
- yleinen käsityskyky
- → REY n. 30 min ja tunn
- kuvien täydennys
- kuutiotehtävät
- Benton viivasuunnat

- →20 esinettä
- →30 sanaparia + tunnistus
- → kertomukset (WMS-R)
- numerosarjat (WAIS-III)
- sanallinen span etup ja takap
- Lurian vastavuoiset sanat

2. käynti

- sanalista ja epäsanalista
- tekstin lukeminen
- RMAT norm 10 MIN + muunn
- TOKEN lukien
- Tsvetkovan semanTT

- tietomäärä
- sanavarasto

- CAST muunnelma

- FAS: P, A, S + eläimiä + mate
- TMT A ja B
- Brixton
- BADS Rule Shift Cards
- Modified six elements

Liite 8 ICF:n kiinnostavia käsitteitä opiskelukyvyn kannalta

ICF

Mielentoiminnot

b126 Temperamentti ja persoonallisuustoiminnot

b 1261 Miellyttävyys, b 1262 Tunnollisuus, b 1263 Henkinen vakaus

b 1264 Elämyksellinen avoimuus

b 1265 Myönteisyys

b 1266 Itseluottamus, b 1267 Luotettavuus

b130 Henkinen energia ja viettitoiminnot

b 1300 Henkisen energian taso, b 1301 Motivaatio, b 1304 Mielijohteiden hallinta

b140 Tarkkaavuustoiminnot

b 1400 Tarkkaavuuden ylläpito, b 1401 Tarkkaavuuden siirtyminen kohteesta toiseen

b 1402 Tarkkaavuuden jakautuminen

b144 Muistitoiminnot

b 1440 Lyhytkestoinen muisti, b 1441 Pitkäkestoinen muisti,

b 1442 Mieleenpalauttaminen

b147 Psykomotoriset toiminnot

b 1470 Psykomotoristen toimintojen säätely

b 1471 Psykomotoristen toimintojen laatu

b 152 Tunne-elämän toiminnot

b 1521 Tunteiden säätely

b 156 Havaintotoiminnot

b 1560 Kuulohavainnot, b 1561 Näköhavainnot, b 1565 Visuospatiaaliset havainnot

b 160 Ajattelutoiminnot

b 1600 Ajattelun nopeus, b 1601 Ajattelun muoto, b 1602 Ajattelun sisältö

b 1603 Ajattelun hallinta

b164 Korkeatasoiset kognitiiviset toiminnot

b 1640 Käsitteellistyminen, b 1641 Järjestely ja suunnittelu, b 1642 Ajan hallinta

b 1643 Kognitiivinen joustavuus, b 1644 Oivalluskyky, b 1645 Arvostelukyky

b 1646 Ongelmanratkaisu

b 167 Kieleen liittyvät mielen toiminnot

b 1670 Kielen vastaanotto

b16700 Puhutun kielen vastaanotto

b16701 Kirjoitetun kielen vastaanotto

b 1671 Kielellinen ilmaisu

b 16710 Puhutun kielen ilmaisu

b 16711 Kirjoitetun kielen ilmaisu

b 1672 Kielen integroidut toiminnot

- b 172 Laskemistoiminnot
  - b 1720 Yksinkertaiset laskutoimitukset
  - b 1721 Monimutkaiset laskutoimitukset
- b 176 Monimutkaisten liikkeiden yhteensovittamistoiminnot
- (b 180 Itsen ja ajan kokemisen toiminnot)

Suoritukset ja osallistuminen

Oppiminen ja tiedon soveltaminen
Tarkoitukselliset aistikokemukset
d 110 Katseleminen, d 115 Kuunteleminen, d 120 Muu tarkoituksellinen aistiminen

Perusoppiminen
d 130 Jäljitteleminen, d 135 Kertaaminen, d 155 Taitojen hankkiminen
d 1551 Monimutkaisten taitojen hankkiminen

Tiedon soveltaminen
d 160 Tarkkaavuuden kohdentaminen, d 163 Ajatteleminen, d 166 Lukeminen
d 170 Kirjoittaminen, d 172 Laskeminen,

d 175 Ongelman ratkaiseminen

- d 1750 Yksinkertaisen ongelman ratkaiseminen
- d 1751 Monimutkaisten ongelmien ratkaiseminen (ehkei välttämättä T1-tasolla)

d 177 Päätöksen tekeminen (ehkei taas välttämättä T1-tasolla)

Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet

d 210 Yksittäisen tehtävän tekeminen

- d 2100 Yksinkertaisen tehtävän tekeminen
- d 2101 Monimutkaisten tehtävän tekeminen
- d 2102 Yksittäisen tehtävän tekeminen itsenäisesti
- d 1203 Yksittäisen tehtävän tekeminen ryhmässä

d 220 Useiden tehtävien tekeminen (ei vaadita T1-tasolla)
d 230 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen

- d 2301 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien hallitseminen
- d 2302 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen loppuun
- d 2303 Oman toimintatason hallitseminen

d 240 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen

- d 2400 Vastuun kantaminen
- d 2401 Stressin käsitteleminen

Kommunikointi

Viestien ymmärtäminen
d 310 Puhuttujen viestien ymmärtäminen
d 315 Ei-kielellisten viestien ymmärtäminen

- d 3151 Yleisten merkkien ja symbolien ymmärtäminen
- d 3152 Piirrosten ja valokuvien ymmärtäminen

d 325 Kirjoitettujen viestien ymmärtäminen

Viestien tuottaminen

d 330 Puhuminen
(d 335 Ei-kielellisten viestien tuottaminen)
d 345 Viestien kirjoittaminen

Keskustelu sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen

d 350 Keskustelu

d 3501 Keskustelun ylläpitäminen

d 360 Kommunikointilaitteiden ja –tekniikoiden käyttäminen

d 3600 Telekommunikaatiolaitteiden käyttäminen

d 3601 Kirjoittavien laitteiden käyttäminen

Liite 9. Asiakkaiden tilanne projektin jälkeen ja palautetta projektiin osallistumisesta

Asiakkaiden palautetta kyseltiin touko-kesäkuun aikana puhelimitse tai henkilökohtaisesti haastattelemalla. 25:stä asiakkaasta tavoitettiin 18. Loppujen kohdalla tietoja toteutuneista suunnitelmista saatiin työhallinnon tietojärjestelmän kautta. Asiakkaista 5 oli alle 20-vuotiaita, 9 20-25-vuotiaita ja 11 yli 25-vuotiaita. 10 oli tutkinto takanaan, yhdellä heistä sekä ammatillinen peruskoulutus että ammattikorkeakoulukoulutus, muilla ammatillinen perustutkinto. Näistä 9:stä 4 oli suorittanut sen mukautetun opetussuunnitelman mukaan. Mukana olleista kahdella ei ollut vielä lainkaan työkokemusta, 12 työkokemusta oli korkeintaan 1v. ja 8 henkilöllä yli vuoden, mutta alle 5v. ja mukana oli myös 3 henkilöä, joilla oli työkokemusta yli 5v.

Palautteen keräämisen aikaan keväällä –09 osalla asiakkaista tutkimuksesta oli ehtinyt kulua jo 8-9kk aikaa, osalla vain pari kuukautta. Monen kohdalla tehdyt suunnitelmat eivät vielä olleet ehtineet realisoitua, mm. tietoja koulutuksiin pääsemisestä ei ollut käytettävissä tai työllistymiseen liittyvät suunnitelmat eivät vielä olleet ehtineet toteutua. Projektissa mukana olleista asiakkaista oli tuolloin suurin osa oli työttömänä (14 henkilöä, joista 1 oli työkokeilussa). 5 henkeä oli työssä, heistä 2 normaalissa palkkatyössä, 2 palkkatukityössä ja 1 työharjoittelussa. 6 henkilöä oli työvoiman ulkopuolella, heistä 1 opiskelemissa ammatillisessa koulutuksessa, 2 sairauslomalla tai kuntoutustuella, 1 toimeentulotuella kuntouttavassa työtoiminnassa ja 1 pelkällä toimeentulotuella. Kaiken kaikkiaan siis 7 henkeä oli sillä hetkenä jonkinlaisessa työksi katsottavassa toiminnassa. Kaikilla oli jonkinlaisia jatkosuunnitelmia ja erilaisia toimenpiteitä oli monen kohdalla jo toteutunutkin.

Tutkimuksen jälkeen 2009 keväällä 9 asiakasta oli päätyneet ammatillisenkoulutuksen suunnitelmaan, heistä 4 oli käyttänyt saamaansa neuropsykologin lausuntoa joustohaussa perusteena. Jo tutkimuksen alkaessa opiskelemissa ollut asiakas oli päätyneet jatkamaan nykyisen koulutuksensa loppuun ja 2 kävi valmentavan työvoimakoulutukseen. Yhteensä 16 asiakkaalla oli työnhakuun liittyviä suunnitelmia. 9 asiakkaalla oli tavoitteena hakea palkkatyötä joko omalta alalta tai joltakin muulta alalta, 10 asiakkaalla oli työharjoittelu- tai työkokeilusuunnitelmia ja 2

asiakkaalla suunnitelmalla kuntouttavaan työtoimintaan hakeutuminen. 4 asiakkaalla oli sekä työnhakuun että kouluttautumiseen liittyviä suunnitelmia.

8 henkilön kohdalla oli suunnitteilla tai jo toteutunutkin terveydentilan selvittämiseen liittyviä lisätutkimuksia esim. neurologin, psykiatrin tai muita erikoislääkärin tutkimuksia. 5 asiakkaan kohdalla tutkimustulokset olivat vaikuttamassa eläkeratkaisujen eteenpäin viemiseen tai siihen että asiakas päätyi pitkälle sairauslomalle. Kahden asiakkaan kohdalla työnhakuasiakkuus siirrettiin kuntoutusneuvojalle, mikä mahdollistaa kuntoutuksen palveluvalikoiman hyväksikäyttämisen asiakkaan työllistämisen edistämiseksi mm. korotetun ja pidempiaikaisen palkkatuen muodossa. Kaksi asiakasta taas ohjattiin työvoimapalvelukeskuksen asiakkuuteen, koska he tarvitsivat kokonaisvaltaisempaa apua työllistymisensä ja kuntoutumisensa edistämiseen.

Käytännössä kaikki puhelimitse tavoitetut tai haastatellut 18 asiakasta pitivät projektiin osallistumisesta ja neuropsykologitutkimusten tekemistä hyvänä asiana. Asiakkaiden palaute oli hyvin myönteistä ja asiakkaat olivat tyytyväisiä, että näitä asioita oli lähdetty työ- ja elinkeinotoimiston toimesta selvittämään. He myös toivoivat, että saatuja tuloksia huomioitaisiin myöhemmissä työnhaku tai ammatillisissa suunnitelmissa.

Asiakkaista 15 kuvasi tutkimusten tekemisen selkiyttäneen omaa tilannetta jollakin tavoin. 7 kuvasi tulosten antaneen itseluottamusta, 10 kuvasi itsetuntemuksensa lisääntyneen saadun palautteen ansiosta. Eräs asiakas mm. kuvasi oppineensa erottamaan mitkä asiat johtuvat heikosta itseluottamuksesta, mitkä taas oppimisenpulmasta. Hän kuvasi helpottavana, kun ei tarvitse enää häpeillä, kun tietää miksi ei aina pysy mukana opetuksessa. Nyt kun on työpajalla saanut rauhassa opetella asioita, on oppinut huomattavasti paremmin. 7 henkilöä kertoi palautteen vahvistaneen aiempia kokemuksia, joko liittyen käytännön tilanteisiin, joissa oppimisen pulmat ovat tulleet esille tai aiempiin tutkimustuloksiin liittyen. Kuusi henkilöä kuvasi saaneensa hyviä käytännön neuvoja, kuinka kehittää heikompia osa-alueitaan, kompensoida vaikeutta tai selvittää pulmia huolimatta, osa oli myös näitä neuvoja käytännössä kokeillut mm. lisännyt päivittäistä lukemisen harjoittamista. Neljän työpajalla työssä olleen asiakkaan kohdalla oli toteutettu testipalautteen pohjalta erilaista työtehtävien räätälöintiä, kahden asiakkaan kohdalla meneillään olevan koulutuksen räätälöintiä, minkä lisäksi kaksi asiakasta korosti myönteisessä palautteessaan koulutuksen räätälöinnin merkitystä saadun lausunnon pohjalta tulevissa opinnoissaan.

Tavoitetuista asiakkaista 10 kuvasi terveydentilansa pysyneen samanlaisena tutkimuksen jälkeen, 7 kuvasi terveydentilansa kehittyneen parempaan suuntaan ja yhden kohdalla terveydentila oli nyt heikompi, hän tosin totesi sen johtuvan muista asioista. Asiakkaista kaksi kertoi tutkimustulosten vieneen mielialan matalaksi, koska tulokset olivat heikompia kuin, mitä olivat itse ennakoineet tai halunneet itselleen tunnustaa. Kuitenkin myös he pitivät tutkimusten tekemistä loppujen lopuksi hyvänä asiana. Toinen heistä oli jo ehtinyt kokeilla monenlaisia ammatillisia suunnitelmia, mutta ne olivat kariutuneet terveydellisiin rajoitteisiin. Nyt asiaa rauhassa mietittyään, hän oli kuitenkin lopulta tyytyväinen, että eläkeasioiden selvittely oli tutkimusten pohjalta lähtenyt liikkeelle. Toisen asiakkaan kohdalla tutkimustulokset olivat selkiyttäneet tilannetta ja tulevia ammatillisia suunnitelmia, vaikka hän olikin ensin halunnut jättää oppimisvaikeuteen liittyvät esteet huomiotta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kyseisen kohderyhmän asiakkaiden ammatillisten polkujen rakentuminen on aikaa vaativaa ja myös työskentely heidän kanssaan vaatii pitkäjänteistä useiden tahojen yhteistyölle perustuvaa otetta. Useiden asiakkaiden kohdalla taustalla on monenlaisia pettymyksiä niin koulumaailman kuin työelämänkin suhteen ja uuden suunnan löytäminen, saati sitten sen realisoituminen koulutus- tai työpaikan muodossa, vie aikaa huomattavasti enemmän, mihin tällaisen tutkimuksen puitteissa on mahdollisuutta. Kuitenkin yllättävän monen asiakkaan kohdalla näytti siltä, että suunnitelmat eteenpäin olivat selkiytyneet ja monen kohdalla oli jo jotain lähtenyt tapahtumaankin. Oli myös hienoa huomata, miten positiivisesti asiakkaat olivat tutkimuksen kokeneet, vaikka joutuivatkin siinä kohtaamaan omia heikkoja alueitaan. Tämän tutkimusprosessin kaltaiset konfrontaatiot ja niiden seurauksena tapahtuvat pienetkin käänneet nuoren elämässä, voivat olla merkitykseltään suuria pidemmällä tähtäimellä ja auttaa merkittävästi oman paikan löytämisessä.

Liite 10. Asiakkaiden tilanteet ennen ja jälkeen projektin, vaikutukset suunnitelmiin

tilanne ennen projektia	tilanne projektin jälkeen	vaikutus suunnitelmiin
opiskelemassa ammatillista tutkintoa	keskeyttää opiskelun, lähtee työkokeiluun, hakee uuteen kouluun, uudelle alalle, sai opiskelupaikan	selvensi tilannetta, tukitoimet omalla koululla eivät onnistuneet riittävän hyvin,
aiempi ammatillinen tutkinto hojksattuna, aloitti uusia ammatillisia opintoja	jatkaa opintoja, opintoja räätälöity, pärjännyt hyvin, säännölliset tapaamisen opon, kuraattorin ja erityisopettajan kanssa	jatkaa opintoja, suositeltiin erikoislääkäritutkimusta, jota vielä ei ole katsonut tarpeelliseksi viedä eteenpäin
amk-tasoinen koulutus, työssä	ollut välillä työssä, nyt työtön, hakee oman alan työtä	suositeltiin erikoislääkärin konsultaatiota, jota ei vielä ole viety eteenpäin
ammattitaidoton, työtön	aloitti ohjaavan tv-koulutuksen, hakenut kouluun, mahdollisesti kuntouttavaa työtoimintaa joko ennen tai syksyllä, jos opiskelu ei toteudu	oma ala ja suunnitelmat selkiytyneemmät, sai rohkeutta hakeutua opiskelemaan
keskeyttänyt amk-opiskelut, työtön	hakenut jatkamaan aiemmin keskeytyneitä amk-opintoja, etsii työtä –saanut palkkatukityön kesällä 2009	rohkaisi viemään keskeytyneen tutkinnon loppuun
keskeyttänyt jatko-opinnot, ammatillinen tutkinto on, työtön, mietti alan vaihtoa	oman alan työssä	nyt jatkaa työssä, miettii rauhassa omaa alaansa, ei lähde opiskelemaan vielä tässä vaiheessa
työtön, alan vaihto terveydellisistä syistä	työtön, eläkeasia menossa eteenpäin	eläkeasian eteenpäin saaminen
ammattitaidoton, aiemmat opinnot keskeytyneet, kuntouttavassa työtoiminnassa	jatkaa kuntouttavassa työtoiminnassa eri tehtävissä, tavoitteena oppisopimuskoulutus alalle jatkossa, mahdollisesti tuettuna oppisopimuksena	saanut opetella asioita rauhassa ja oppinut paljon paremmin ja enemmän kuin aikaisemmin, kun vaikeuksia huomioitu
ammatillinen koulutus	etsii työtä, mutta myös	työtehtäviin ei suuria muutoksia, monia asioita oli

Hojksatusti, palkkatukityössä	eläkemahdollisuuksien selvittelyt käynnistetty	huomioitu jo aiemminkin, työpaikan muutoksen vuoksi tehtävät vähentyivät ja olivat helpompia
ammattitaidoton, työelämävalmennuksessa	jatkaa työelämävalmennuksessa, työtehtävät muuttuneet	ei suurta vaikutusta, aiempien tietojen ajantasaistamista, tilanteen selkiyttämistä
ammattillinen koulutus, ammatti on, työssä palkkatuella	jatkaa palkkatuella, päässyt tekemään monipuolisesti erilaisia tehtäviä, palkkatukijakson jälkeen etsii normaalia palkkatyötä	ei erityistä vaikutusta suunnitelmiin,
ammattitaidoton, aiemmat opinnot keskeytyneet, työtön	työkokeilu, joka keskeytyi, palasi kuntoutustuelle ja aloitti työpajalla sen turvin, sekin keskeytyi, jatkaa määräaikaisella eläkkeellä hoitokuvioissa, opiskelu joskus myöhemmin, ala suunnitelmat vielä auki	ei erityistä konkreettista hyötyä, välitti tiedot hoitopuolelle
ammattillinen koulutus Hojksattuna, työtön	tehty työkokeiluja, laajempi kuntoutustutkimus tulossa	antoi näkemystä uudelleen koulutuksen suhteen
ammattillinen n koulutus Hojksattuna, työtön, hakijana normaalipalveluissa	työtön, hakee palkkatukipaikkaa, työkokeilua alkuun tarpeen vaatiessa	mahdollisuus korotettuun palkkatukeen vajaakuntoisille ja muihinkin kuntoutusneuvojan palveluihin
ammattitaidoton, työtön, palannut pitkältä sairaslomalta	lähtee kokeilemaan uutta alaa työkokeilun kautta, myöhemmin tavoitteena lähteä opiskelemaan	antoi mahdollisuuden arvioida tulevia työtehtäviä, koulutuksia, mahdollisuus kuntoutusneuvojan palveluihin
aiemmat opinnot keskeytyneet, ammattitaidoton, työtön	hakenut opiskelemaan	käytti lausuntoa joustohakemukseen, on koettanut itsenäisesti kehittää heikompia osa-alueitaan
aiemmat opinnot keskeytyneet, ammattitaidoton, työtön	työvoiman ulkopuolella, siirtyi asiakkaaksi työvoiman palvelukeskukseen, odottaa kuntouttavan työtoiminnan alkamista,	ei konkreettisia vaikutuksia tässä vaiheessa
aiemmat opinnot keskeytyneet, ammattitaidoton, työtön normaali palveluissa	työtön, siirtyi ammatillisen kuntoutuksen asiakkaaksi, etsii töitä	kuntoutusneuvojan palvelut, mm. työkokeilua tarjottu porkkanaksi

-asiakkaat, joita ei tavoitettu, seuranta pelkän tietojärjestelmätiedon pohjalta:

tilanne ennen projektia	tilanne projektin jälkeen	
ammattitaidoton, työtön, asiakkaana palvelukeskuksessa	työtön, ollut työkokeilussa, hakenut joustohauulla opiskelemaan	
ammattitaidoton, työtön, asiakkaana palvelukeskuksessa	ohjattu jatkotutkimukseen, jonka jälkeen siirtynyt pitkälle sairaslomalle	
ammattitaidoton, työtön	lähti alalle valmentavaan työvoimakoulutukseen, saanut itse työpaikan	
amatillinen tutkinto Hojksattuna, työtön, asiakkaana palvelukeskuksessa	ohjattu jatkotutkimuksiin, sairasloma, eläkehakemus vireillä	
opiskelemassa amatillista tutkintoa, opiskelu ei sujunut odotetusti	joutui keskeyttämään amatillisen koulutuksen, työnhakijaksi, siirrettiin asiakkuus työvoiman palvelukeskukseen, lähti kuntouttavaan työtoimintaan	
ammattitaidoton, aiemmat amatilliset opinnot keskeytyneet, työtön, asiakkaana palvelukeskuksessa	läheteet neurologille ja psykiatrille, eläkeselvittely, ei kuitenkaan eläkeperusteita, jatkaa työnhakijana palvelukeskuksessa	
amatillinen tutkinto Hojksatusti, työtön, työkllinikalla kuntoutustutkimuksessa	työklinkan kautta harjoittelussa, etsii alan töitä, suositellaan valvottua työkokeilua työssä suoriutumisen ja soveltuvan työn selventämiseksi	